

Eksportens udvikling i 70'erne

Markedsandele og fordeling på varer og lande.

Gudrun Sveistrup Jacobsen)*

Resumé

Nærværende studie behandler dansk eksport, eksportens fordeling på markeder gennem 70'erne, og de økonomiske forholds betydning for denne udvikling.

Der gives en oversigt over udviklingen i markedsandele på et meget disaggregeret niveau og for markedsandelens priselasticiteter. Det konkluderes, at de relative priser har signifikant betydning for udviklingen i markedsandele.

Eksportudviklingen er en hovedhjørnesten i løsningen af dansk betalingsbalanceproblematik. Dog er de ændringer i sammensætningen af dansk eksport, der er sket i 70'erne, endnu ikke gennemanalyserede, hverken fordelingen på varer eller på markeder. Særlig er stabiliteten af de forandringer, der kan konstateres, ikke undersøgt.

Udviklingen i den samlede eksport fra 1970 til 1980

Den samlede danske eksport af varer er fra 1970¹⁾ til 1980 steget fra knap 25 mia kr. til knap 95 mia kr., svarende til knap en 4-dobling, hvoraf godt 67 pct. er mængdestigning, jfr. figur 1, der fremstiller udviklingen i den danske eksport i årets priser og i faste 1970-priser i logaritmisk skala.

Totaleksporten har i tiåret haft en relativ jævn og stabil vækst i løbende priser med en vækstrate på 13,1 pct. om året. Vækstraten for mængdestigningen, som er beregnet til 4,6 pct. årligt, har været knapt så jævn, idet langt den største vækst kan konstateres i årene efter tilslutningen til EF.

Imidlertid dækker denne jævne vækst over meget voldsomme forskydninger dels i sammensætning på varer, dels i fordelingen på lande.

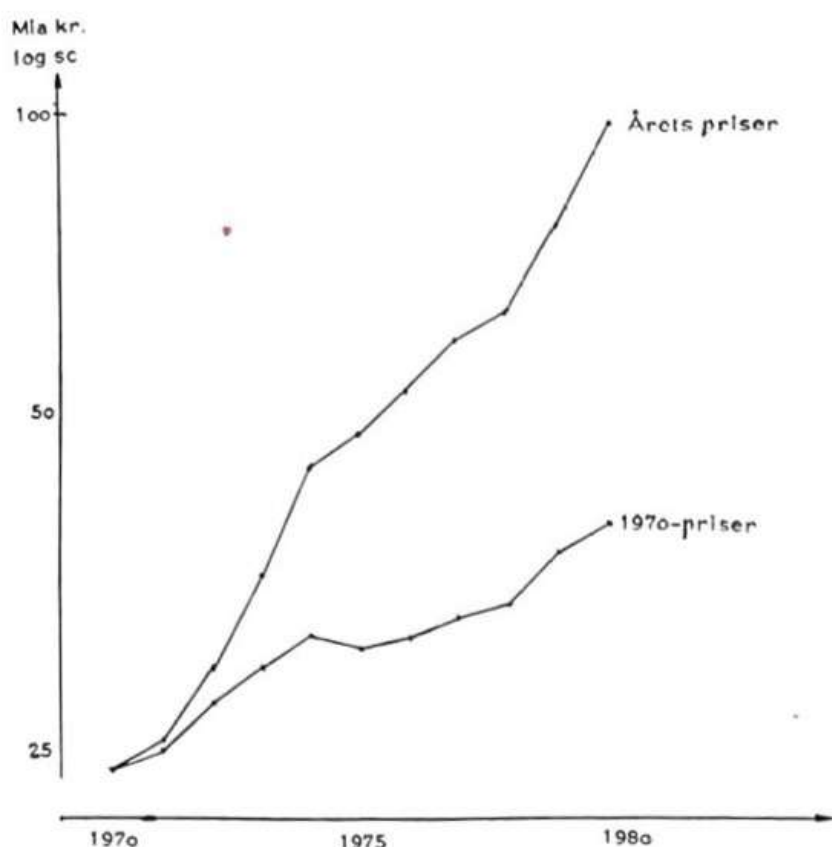
Eksporten udgør en relativt stabil andel af BNP, men man bør være opmærksom på, at de vareproducerede erhvervs indtjening udgør en faldende del af BNP, medens den del af vareproduktionen, der går til eksport, er steget væsentligt (SvJ 3). Samtidig har den stigende 'internationalisering' af varemarkederne medført, at importen af konkurrerende varer i den overvejende del af 70'erne er vokset lige så meget.

1. Kilde til oplysninger om eksport ialt, samt mængeindex er Statistisk Tiårsoversigt 1980 og Nyt fra Danmarks Statistik nr. 23 1981. Der er ikke korrigeret for de ændringer i det statistiske grundlag, der er foretaget i perioden. 1970 er valgt som begyndelsesår for studiet af pragmatisk grund, idet det først fra dette år har været muligt at knytte statistik for eksportmarkedernes udvikling til varegrupper, hvis produktionstekniske udvikling man kan belyse ved hjælp af industristatistikken.

*) Cand. polit., Handelshøjskolen i København.

Udarbejdet med støtte af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Figur 1. Den samlede eksport 1970-1980

Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 1980 og Nyt fra Danmarks Statistik nr. 23 1981.

Undersøges forholdene sektorvis (SvJ 3), således at eksport, import og produktion af homogene varegrupper stilles overfor hinanden, ses at stort set alle varegrupper bortset fra de bearbejdede landbrugsvarer frem til 1975 har haft et stigende underskud. Man har nok eksporteret mere i de enkelte sektorer, men hjemmemarkedets forbrugsstigninger har været endnu større end produktionsstigningen. Dette billede er dog ændret i de seneste år, hvor eksportvæksten har været stærkest.

For at belyse begrebet Danmarks konkurrenceevne er undersøgelser af forholdene på de danske markeder ikke tilstrækkelige. Man må undersøge, hvordan det rent faktisk er gået med danske varers markedsandele på de udenlandske markeder (SvJ 2 og SvJ 4).

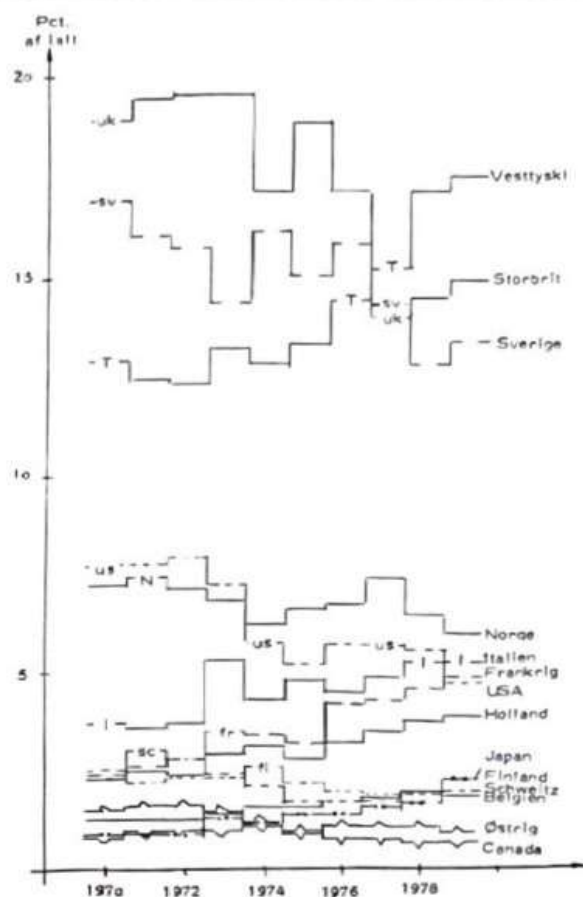
Eksportens fordeling på lande

Fordelingen af eksporten på landeområder har i 70'erne ændret sig væsentligt²⁾, således at en stadig større del af eksporten går til EF-området og særlig til de

2. Jfr. SMEC II p 110f og SMEC III p 63.

såkaldte 'seks gamle EF-lande'. Eksporten hertil var i 1970 21,6 pct. af den samlede eksport, i 1977 29,7 pct. og i 1979 33,5 pct. heraf. At baggrunden for denne ændring for en stor del er af institutionel art, kan man vel ikke betvivle. Men at også årsager, der er i overensstemmelse med den generelle økonomiske efterspørgselsteori, har sin betydning, kan let påvises.

Figur 2. Variationen i den procentvise andel af vor eksport, der går til vore hovedmarkeder

Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 1980.

Figur 2 illustrerer størrelsen af den procentvise andel af den samlede eksport, der går til vore hovedmarkeder. For stærkere at markere de ændringer, der er sket i de enkelte år, er andelen ikke 'stabled' i figuren, men måles alle fra den vandrette akse. Figuren viser det iøvrigt velkendte fænomen, at en stigende del af eksporten afsættes til Vesttyskland og de øvrige 'gamle' EF-lande, og at en tilsvarende aftagende andel går til vore tidligere hovedmarkeder, Storbritannien, Norden og USA.

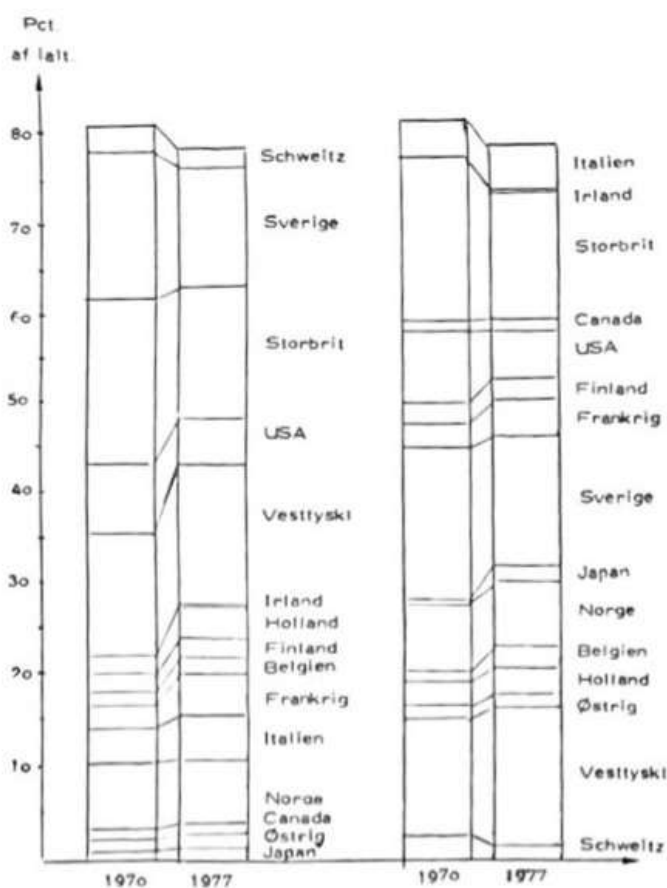
Men tillige viser figuren, at ændringerne har haft et meget ujævnt forløb fra år til år. Der er således tale om, at den relativt jævne stigningstakt i den samlede eksport fordeler sig på meget voldsomme forskelle i stigningstakterne i

eksporten til de enkelte lande. I 1973 var stigningen således meget stor til Vesttyskland og Italien. I 1974 til Sverige, i 1975 til Storbritannien, i 1976 til Frankrig (og til Vesttyskland), i 1977 til Norge og i 1978 igen til Vesttyskland.

Da væksten i bruttonationalproduktet, BNP i faste priser, i det enkelte land må anses for at være den væsentlige økonomiske forklaringsfaktor for dette lands import tillige med den relative valutakursudvikling, er i figur 3.1 og 3.2 foretaget en rangordning af markederne dels efter vækst i BNP fra 1970-1977 dels efter relativ devaluerings/revalueringsstakt³). Eksportens procentvise fordeling i 1970 og i 1977 er vist i søjler, således at i figur 3.1 de lande med den stærkeste vækst i BNP er anbragt nederst og i figur 3.2 de lande, hvoroverfor vi har devalueret mest (fra 1970-1977), ligeledes er anbragt nederst.

Det ses af figur 3.1, at de lande, der har haft den højeste vækst i BNP, har aftaget en stigende del af vor eksport. Søjlels højde ialt angiver andelen (ca. 80 pct.) af den samlede eksport til de 16 lande, som anses for at være vore ho-

Figur 3. Rangordning af vore hovedmarkeder, i figur 3.1 efter vækst i BNP og i figur 3.2 efter devaluerings/revalueringsstakt.

Kilde: Statstisk Tiårsoversigt 1980.

3. Kilde: Statistiske Årbøger, diverse årgange, samt valutakursoplysninger fra OECD, jfr. tillige et ikke offentliggjort notat fra Nationalbanken af 27. okt. 1977.

vedmarkeder. Resten af eksporten går således til østlande, Spanien, Portugal og Grækenland samt til de øvrige oversøiske markeder (u-lande).

I figur 3.2 er rangordningen på tilsvarende måde foretaget efter valutakursudvikling, således at de lande vi har devalueret mest overfor, Schweiz og Vesttyskland, er placeret nederst, medens Italien og Storbritannien, som i 1977 havde devalueret mest overfor den danske krone, er anbragt øverst i søjlen. Her er der på tilsvarende måde tale om, at den danske eksport i stigende grad er flyttet over på de markeder, hvoroverfor vi har devalueret.

Af diagrammerne ses tillige, at der er en sammenhæng mellem rangordning efter vækst i BNP i faste priser og i relativ kursudvikling, og at der er en tendens til, at de lande, der har haft en høj vækst i BNP, samtidig er de lande, vi har devalueret overfor. Begge disse faktorer skulle føre i retning af, at en øget del af eksporten skulle kunne afsættes til disse lande. Af figuren kan konstateres, at dette også har været tilfældet. Tillige ses, at det er de 'gamle seks' EF-lande, der har haft en høj vækst i BNP samtidig med, at vi med undtagelse af Frankrig og Italien har devalueret heroverfor. Det vil sige, at der kan være tale om tre samtidigt virkende effekter på eksporten til disse lande, dels har man fået det institutionaliserede markedssamarbejde med nedbrydningen af samhandelsbarriererne, herunder af toldnedsættelserne, dels stærk ekspansion i markedet og endelig en gunstig kursudvikling.

Det er velkendt, at eksporten af landbrugsvarerne gennem systemet med de 'grønne kurser' styres af sit eget internationale prissystem, og at disse varer vejer tungt i eksporten til visse lande. Det har derfor stor interesse at opdele eksporten til de enkelte lande i mere disaggreerede varegrupper og undersøge, hvorledes eksporten af de enkelte varegrupper har udviklet sig.

Konkurrenceevne målt ved markedsandele

De her refererede resultater stammer fra en større undersøgelse af eksportvarernes prisfølsomhed, som kvantificeres ved økonometriske metoder.

Da der på forhånd er grund til at antage, at pris- og valutakursfølsomheden (elasticiteten) er forskellig for forskellige varetyper, og at priskonkurrencen er forskellig på de enkelte markeder, er eksporten delt op i knap 100 varegrupper, og der er undersøgt 16 hovedmarkeder (hvoraf dog nogle på en række områder kun aftager en mindre del af den samlede eksport (SvJ 5).) De 16 markeder, som er de lande, der er taget med i figur 3, aftager som nævnt ca. 80 pct. af vor eksport.

Den foretagne undersøgelse dækker den såkaldte konkurrerende eksport, og materialet er hentet fra OECD's udenrigshandelsstatistik⁴), der foreligger opgjort i dollars. Ved omregning til danske kroner (og andre valutaer) er benyttet de af OECD opgivne omregningskurser.

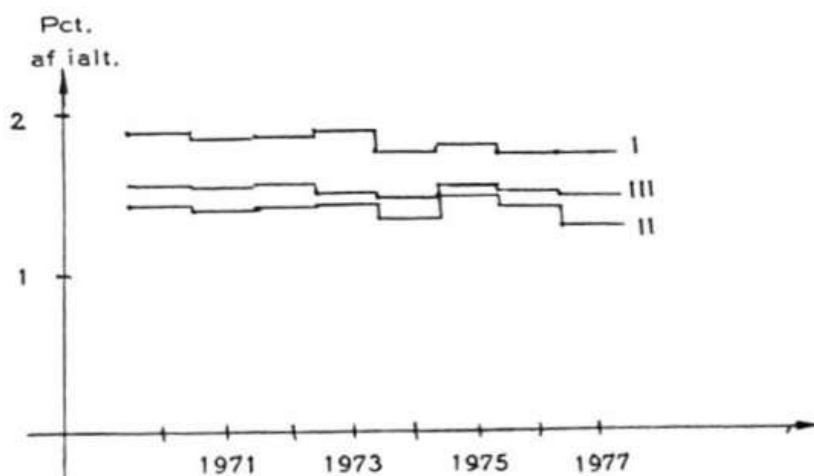
4. Kilde: Trade by Commodities: Market Summaries, serie C vol I, II og III. Export, Import Statistics and Foreign Trade. OECD (Bånd).

Grundlaget for analyserne er dog ikke de enkelte eksportstrømme, men de tilsvarende markedsandele⁵), dvs. forholdet mellem dansk eksport og samlet import på det pågældende marked. Markedsandele er relative tal, og man kan ikke uden videre gå ud fra, at de samme faktorer vil påvirke tæller og nævner ens. Alligevel har markedsandele stor værdi for eksportanalyser. Vokser dansk eksport til et bestemt marked ikke ligeså stærkt som andre landes eksport, har dansk eksport tabt markedsandel, dvs. ikke udnyttet sine markedsmuligheder. Et fald i markedsandelen kan bero på, at de danske eksportvarer ikke opfattes som så eftertragtede som tidligere, hvad enten dette skyldes udviklingen i priser eller andre afsætningsparametre, eller det kan bero på, at det danske produktionsapparat har for ringe kapacitet til at følge med i eksportudviklingen. En tredje mulighed er, at de varer, som oplever en efterspørgselsstigning på de internationale markeder, slet ikke eksporteres fra Danmark. Sådanne aggregeringsproblemer kan tilsløre billedet, men er formentlig af mindre betydning, når oplægget er så disaggregeret som her.

Den aggregerede markedsandel i løbende priser for de konkurrerende varer for de 16 lande under eet var i 1970 1,94 pct., medens denne i 1977 var faldet til 1,86 pct. efter en noget uregelmæssig udvikling, særlig i de første depressionsår, jfr. figur 4, kurve I.

I kurve II er markederne for de primære og de bearbejdede landbrugsprodukter udeladt, idet Danmark har meget store markedsandele her.

Figur 4. Markedsandele for dansk eksport ialt målt på forskellige vareniveauer. I for eksport ialt, II excl. landbrugsvarer og fisk og III tillige excl. olie, biler og skibe

Kilde aggregeret OECD-statistik (SvJ 2 og 5).

5. Jfr. Gert Nielsen og J. D. Richardson.

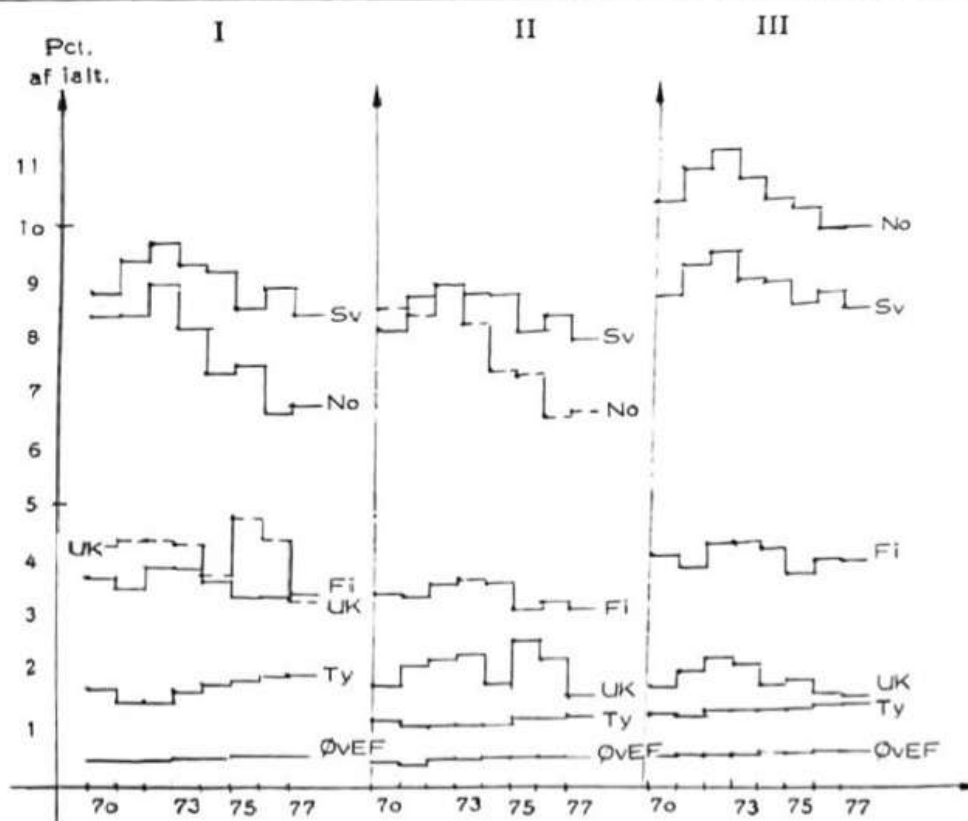
Variationerne fra år til år efter tilslutningen til EF har været tilsvarende som for kurve I, blot på et lavere niveau, medens faldet i landbrugseksporten frem til tilslutningen til EF naturligvis ikke indgår i denne opgørelse af markedsandelen. Figuren viser tillige lidt mere markerede svingninger i markedsandelene for disse mere udprægede industriprodukter.

I kurve III er tillige markederne for olieprodukter, skibe og automobiler taget ud, hvilket giver et lidt stigende niveau fra kurve II.

Markedsandele fordelt på lande

Af figur 5 ses på tilsvarende måde som i figur 4 udviklingen i markedsandele til vore 16 hovedmarkeder. De største markedsandele findes for Norden, og det er hovedsageligt for Norge, der er tale om et fald i markedsandele, når der arbejdes på et så højt aggregeringsniveau. For Sverige og Finland er markedsandelene kun svagt faldende til trods for faldet i den relative andel af den danske eksport. Dette svarer til, at Sverige og Finland kun har haft svagt stigende BNP, jfr. rangordningen i figur 3.1.

*Figur 5. Markedsandele for varegrupperne I, II og III på vore hovedmarkeder. I afsnit II er afbildet eksporten excl. landbrugsvarer og fisk, og i afsnit III til-
liget excl. olie, skibe og biler.*

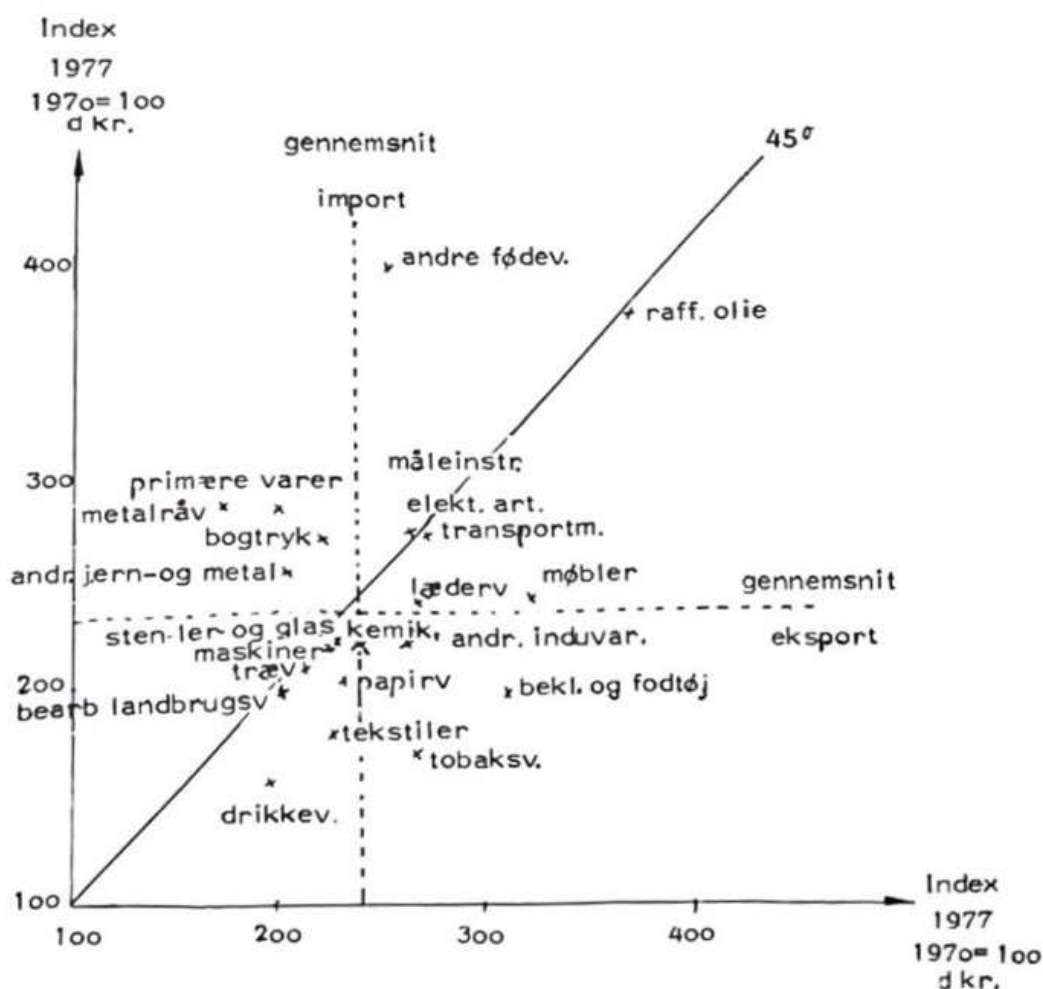
Kilde aggregeret OECD-statistik (SvJ 2 og 5).

Det ses af afsnit II i figuren, at det for Nordens vedkommende kun giver en svag niveauforskydning at tage landbrugsvarer og fisk ud af billedet af markedsandelene, svarende til at de nordiske lande traditionelt har opretholdt restriktioner for dansk landbrugseksport. For Storbritanniens vedkommende ses en kraftig niveauforskydning, idet over halvdelen af englandseksporten består af fødevarer. Men for de 'gamle' EF-landes vedkommende er der tale om en systematisk ændring i udviklingen af markedsandele, idet stigningen er meget lille, når der ses på kurve II og III.

Markedsandele fordelt på varer

Markedernes udvikling over tiden er imidlertid ikke alene forskellig for de forskellige lande, men også for de forskellige varer. Den i figurerne 4 og 5 viste udvikling af markedsandele må opfattes som gennemsnitsbilleder, der dækker

Figur 6. Samlet import henholdsvis dansk eksport af 23 industrivarer i grupper til 16 OECD-lande i 1977. Tallene er målt som index, 1970=100, danske kroner, årets priser.

Kilde aggregeret OECD-statistik (SvJ 2 og 5).

over en varieret udvikling indenfor hver af de 100 varegrupper. Det er imidlertid umuligt at illustrere hele talmaterialet i detaljer, men i figur 6 afbildes forholdene for de 23 varegrupper, som industrieksporten er opdelt i, således at sammenligning med udviklingen indenfor industristatistikens grupperinger muliggøres. I figuren er ud ad den vandrette akse afbildet importen i 1977 udtrykt som index, hvor 1970=100. På den lodrette akse er tilsvarende afbildet dansk eksport i 1977. Punkter på 45°-linien angiver således fastholdte markedsandele. Endelig angiver de stiplede linier index for den samlede import, henholdsvis eksport i 1977.

Det ses af figuren, at gennemsnittet for den danske eksportstigning til de 16 lande har ligget lidt under væksten i importen til de samme lande, svarende til et nettotab af markedsandele.

Punkter over 45°-linien illustrerer stigende markedsandele og punkter under linien, faldende markedsandele fra 1970 til 1977. Tages også hensyn til de stiplede linier, er figuren således delt op i 6 (7) felter svarende til forskelle i markedsvækst og ændringer i markedsandele. 30 pct. af den danske eksport går således til varemarkeder, hvor der er stigende markedsandele, og dette må anses for at være en gunstig position. Heraf har måleinstrumenter, elektriske artikler og 'andre fødevarer', der inkluderer fiskekonserves, stigende markedsandele på markeder med en vækstforøgelse over gennemsnittet. Disse varearter udgør ialt 17 pct. af den danske eksport.

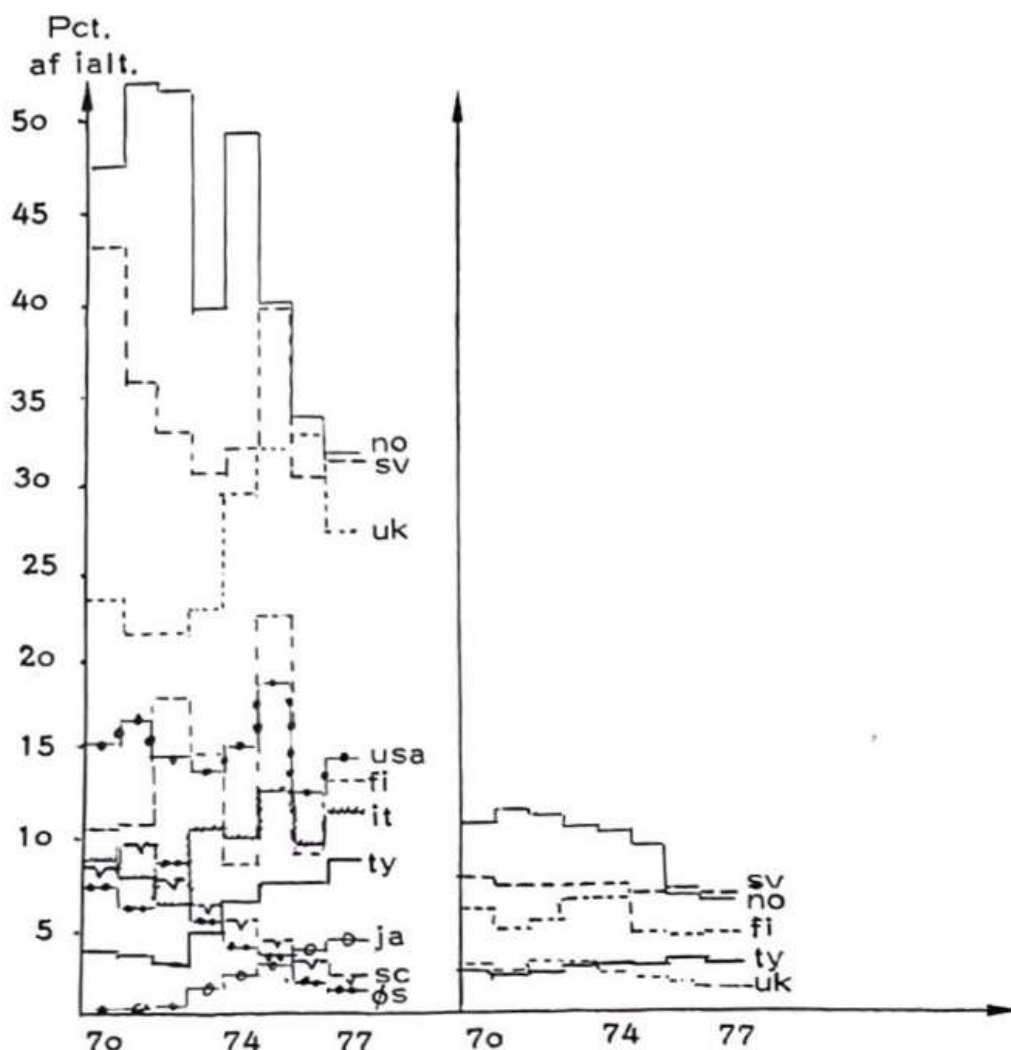
De øvrige 13 pct. varer med stigende markedsandele dækker vareområder, hvor væksten i udenrigsomsætningen har været under gennemsnittet. Dette gælder således for metalråvarer, primære landbrugsprodukter og bogtryk.

Af figuren kan udledes, at 70 pct. af eksporten på vore eksportmarkeder oplever faldende markedsandele. Heraf er der dog 13 pct. af eksporten, der har en eksportvækst over gennemsnittet for dansk eksport som helhed, nemlig raffinerede olieprodukter, (idet det må bemærkes, at der her arbejdes med oplysninger i årets priser), transportmidler incl. skibe, samt møbler og lædervarer.

Af de øvrige 57 pct. går 50 pctpoints til varemarkeder med en vækst under gennemsnittet for samtlige de betragtede markeder. Denne gruppe inkluderer de to store danske eksportartikler, bearbejdede fødevarer, som udgør 20 pct. af den danske eksport, og maskiner, som ialt udgør 16 pct.

Det er derfor af interesse at betragte markedsandelsudviklingen for disse to store varegrupper opdelt på aftagerlande, jfr. figur 7. Det ses, at markedsandelene er høje for de bearbejdede landbrugsvarer, hvor dansk eksport er en betydende faktor på markederne. Maskinernes markedsandele er små, eller dog særdeles moderate, selv for hovedmarkederne Sverige og Norge. Men der er hermed ikke sagt noget om betydningen af konkurrence fra de pågældende landes hjemmemarkedsproducenter på disse to områder. Både for Sverige og Norge ses tab af markedsandele for begge varegrupper, og medens stigninger i markedsandele for de 'gamle' EF-lande er store for de bearbejdede landbrugsvarer, er de kun svage for maskinerne.

Figur 7. Markedsandele for bearbejdede landbrugsvarer og for maskiner 1970–1977 på vore hovedmarkeder.

Kilde aggregeret OECD-statistik (SvJ 2 og 5).

Priselasticiteter i eksporten

En forklaring på de observerede bevægelser i markedsandelene kan være forskydninger i de relative priser, dvs. forholdet mellem den danske eksportpris og den aggregerede importpris på markedet. På det materiale, der indtil nu er etableret, og som dækker årene 1970 til 1977, er der derfor foretaget en første undersøgelse af eksportafsætningens prisfølsomhed. Materialet er atter de knap 100 varegrupper fordelt på de 16 hovedmarkeder, og analysemetoden er regressionsanalyse. Af de ialt knap 16×100 serier er en del dog udelukket, idet der ikke findes dansk eksport på det pågældende område i alle årene. Hver regressionsanalyse hviler kun på 8 observationer, nemlig årene 1970–1977, men det store talmateriale giver trods alt basis for at udtale sig om prisfølsomheden med større sikkerhed end i hidtidige danske undersøgelser.

Den deterministiske version af modellen er

$$M_t = e^{At} P_t^a$$

hvor M_t er den danske markedsandel, dvs. dansk eksport af en given vare og til et givet land divideret med det pågældende lands samlede import af varen, begge størrelser målt i mængder. P_t er prisen på den danske eksport i forhold til den tilsvarende pris på importen.

Priselasticiteten for markedsandelene kaldes a . A er sådanne andre (non price) faktorer, der påvirker markedsandelens størrelse, og som kan beskrives ved en trend, t , som tillige angiver observationsåret.

Modellen er estimeret i logaritmiske ændringer. Og der er foretaget undersøgelser både for årets priser P_t og efter en simpel dynamisering af modellen for P_{t+1} .

Ca. halvdelen af de udførte estimationer viser signifikante negative priselasticiteter; ved signifikans forstås her, at den estimerede elasticitet er mere end 2 gange sin spredning. Den ofte fremsatte påstand, at eksporten reagerer meget langsomt på prisen, bekræftes altså ikke, priserne slår igennem samme år. Enkelte varer og markeder viser dog signifikante elasticiteter med hensyn til den laggede pris og ikke med hensyn til årets pris. I tabel 1 er vist fordelingen af de fundne elasticiteter med hensyn til årets relative priser efter størrelse.

Tabel 1. Oversigt over estimerede priselasticiteter for data fra perioden fra 1970 til 1977

	Antal	Pct.
Antal estimationer ialt	1159	100
Antal positive koefficienter	176	15.2
heraf signifikante	27	2.3
Antal negative koefficienter	983	84.8
heraf signifikante	561	48.4
Fordeling af de negative signifikante koefficienter.		
0.0-0.49	9	1.6
0.5-0.69	26	4.6
0.7-0.89	49	8.7
0.9-1.09	98	17.6
1.1-1.29	83	14.8
1.3-1.49	76	13.5
1.5-1.69	51	9.1
1.7-1.89	42	7.5
1.9-2.09	24	4.3
2.1-2.99	59	10.5
3.0-	44	7.8
Ialt	561	100.0

Det fremgår, at langt hovedparten af de signifikante elasticiteter er numerisk større end én, og at der kan konstateres endog meget store elasticiteter for en

lang række varer, således at den afsatte mængde reagerer markant negativt på de relative priser allerede i det samme år, hvor prisen ændrer sig.

Disse resultater taler imod de såkaldte 'niche'-teorier, ifølge hvilke afsætningen af danske varer skulle være meget lidt påvirkede af de relative priser.

De få positive fortegn fås hovedsageligt for de bearbejdede landbrugsvarer på vore hovedmarkeder, hvor Danmark jo har meget store markedsandele, (samt for enkelte varer og markeder i råvaregruppen). Et signifikant positivt fortegn må fortolkes således, at det er udbudselasticiteter, der er blevet bestemt. For disse varer er den danske eksport med andre ord ikke bestemt af de udenlandske importørers efterspørgsel, men af de danske eksportørers udbud. På de mindre markeder for de bearbejdede landbrugsvarer og for fødevarer iøvrigt kan der derimod for et stort antal estimationer konstateres endda meget store negative priselasticiteter.

For de raffinerede olieprodukter, som vel er de varer, der i størst udstrækning må karakteriseres som standardvarer, er estimeret de absolut største elasticiteter (numerisk 4-6). Derimod var det ikke efter forfatterens forventning, at de varegrupper, som har relativt flest større priselasticiteter, er investeringsvarer og varige forbrugsgoder. For disse varegrupper kunne man vente, at faktorer som kvalitet, design, service osv. spiller en afgørende rolle, således at fremkom der signifikante negative priselasticiteter, ville disse være (numerisk) mindre end 1. Dette gælder dog for møbler på adskillige markeder, og her er der altså tale om såkaldt uelastisk efterspørgsel, men for investeringsvarer og varige forbrugsgoder som helhed ligger hovedparten af de estimerede signifikante elasticiteter mellem $\div 1.25$ og $\div 1.50$.

Det kan konstateres, at det i størst udstrækning er jern- og metalindustrien, som må arbejde på markeder med stor prisfølsomhed. På den anden side kan man ikke slutte modsætningsvis og antage, at øvrige salgsparmetre såsom produktfornyelse, service, leveringsdygtighed, finansieringsbetingelser og som nævnt design og kvalitet og lignende non-price faktorer skulle være af mindre betydning for afsætningen, fordi de relative priser også spiller en rolle.

Når man skal konkludere, må undersøgelsens resultater siges at understrege betydningen af priskonkurrencen for vor eksportafsætning. Fortsætter lavkonjunkturen, således at vi ikke kan regne med en øget eksportvækst via udvidelsen af markeder, må betalingsbalancen forbedres ved, at vi sænker de relative danske eksportpriser i takt med valutakursændringer.

Undersøgelsen siger foreløbig intet om, hvad der bestemmer prisen som sådan. Det er således endnu ikke undersøgt, i hvor høj grad valutakursjusteringer har været benyttet af virksomhederne i de senere år til prisnedsættelser på de udenlandske markeder, og ikke blot har været indregnet som et (velkomment) forhøjet dækningsbidrag, der kan have været med til at sikre den samlede rentabilitet.

Litteratur.

- Andersen, Ellen, En model for Danmark, Kbh. 1975.
- Andersen, Ellen: Makroøkonometriske modeller. Kbh. 1976.
- Andersen, Esben Sloth m. fl.: Industriel udvikling og international konkurrenceevne. Ålborg Universitetscenter 1979.
- Armington, Paul S, A Theory of Demand for Products Distinguished by Place of Production. International Monetary Fund Staff Papers Vol 16, p. 159. 1969.
- Fabritius m. fl.: SMEC III, Kbh. 1979.
- Hickman, B. G. & L. J. Lau: Elasticities, Substitution and Export Demand in a World Trade Model. European Economic Review. Dec. 1973.
- Institut for fremtidsforskning: Jernets Fremstidsprojekt. Kbh. 1978.
- (SvJ 1) Jacobsen, Gudrun Sveistrup: Konsistente tidsserier for produktion og udenrigshandel. Samfundslitteratur 1979.
- (SvJ 2) Jacobsen, Gudrun Sveistrup: Konsistente tidsserier for produktion og udenrigshandel, transformationsnøgler. Samfundslitteratur 1979.
- (SvJ 3) Jacobsen, Gudrun Sveistrup: Markedsandele. Studier i ændringer i dansk produktions markedsandele på hjemmemarkedet og i eksportens andele af den samlede produktion. 1966-1975. Samfundslitteratur 1980.
- (SvJ 4) Jacobsen, Gudrun Sveistrup: Markedsandele. Erhvervsøkonomisk Tidsskrift nr. 4 1980.
- (SvJ 5) Jacobsen, Gudrun Sveistrup, Klaus Møller Hansen og Kim Møller m. fl.: Rapport om Danmarks Eksportudvikling 1970-1979. (Under udarbejdelse).
- Kjeldsen Krag, Søren: Specialisering og konkurrenceevne. Kbh. 1973.
- Kjeldsen Krag, Søren: International handel og investering. Kbh. 1977.
- Leamer, E. E. og R. M. Stern: Quantitative International Economics. Boston 1970.
- Leamer, E. E.: Empirically Weighted Indexes for Import Demand Functions. Review of Economics & Statistics. Nov. 1973.
- Madsen, Per Kongshøj m. fl.: Produktion, beskæftigelse og fordeling. Forskningsrapport Københavns Universitet, Institut for Samfundsfag 1980/3.
- Milhøj, Poul: Erhvervsstruktur og nationalindkomst. 4. udg. Kbh. 1979.
- Mossin, Axel: Strukturøkonomi. Københavns Universitets Økonomiske Institut. Memo nr. 85. 1980.
- Møller Hansen, Klaus og Kim Møller: Introduktion til forskningsprojekt om Danmarks internationale konkurrenceevne. Handelshøjskolen i København 1981.
- Nielsen, Gert: Kvantificering af eksporten. Budgetdepartementet. Småtryk nr. 9, 1979.
- Page, S. A.: The effect of exchange rates on export market shares. National Institute Economic Review. Nov. 1975.
- Rosted, J. ml. fl.: SMEC II. Det økonomiske Råds Sekretariat. Kbh. 1974.
- Richardsson, J. D.: Constant market-shares analysis of export growth, Journal of International Economics. 1971 p. 227-239.
- Thage, Bent: Det nye nationalregnskab. Nationaløkonomisk Tidsskrift 1978 nr. 3.
- Økonomiske Råd: Markedsperspektiver og strukturproblemer. Kbh. 1971.
- Økonomiske Råd: Rapporter.
- Trade by Commodities: Market Summaries, serie C vol I, II og III, Exports, Imports, Statistics and Foreign Trade, OECD. (Bånd).
- Statistiske Tiårsoversigter.
- Statistiske Årbøger.
- Nyt fra Danmarks Statistik.
- Notat fra Danmarks Nationalbank af 27. okt. 1977.